

Globālās izglītības nedēļa

“Miers pasaulei. Pasaule mieram”

Materiāls lokālajiem pasākumiem

2023

Co-funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

LAPAS

Latvijas Platforma
attīstības sadarbībai

Globālās izglītības nedēļa

Globālās izglītības nedēļa ir ikgadējs pasākums, ko organizē Eiropas Padomes Ziemeļu Dienvidu centrs un kuras aktivitātes notiek visā Eiropā (skatīt vairāk [šeit](#)). Latvijā jau devīto gadu tās organizē Latvijas Platforma attīstības sadarbībai LAPAS kopā ar plašu partneru loku. Iepriekš ir organizētas aktivitātes tādās tēmās kā vārda brīvība, migrācija, ātrā mode, ilgtspējīga attīstība, godīgi nodokļi, pārtikas drošība (skatīt vairāk [šeit](#)) Kopā katru gadu notiek vairāki desmiti lokālo pasākumu, ko īsteno izglītības iestādes, bibliotēkas, muzeji, jauniešu centri, NVO un citi partneri.

Šogad Eiropas līmenī Globālās izglītības nedēļai izvēlēta tēma par mieru pasaulē. Ģeopolitiskais konteksts, konfliktu saasināšanās un pašu piedzīvotais, sniedzot atbalstu Ukrainai pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma 2022. gada 24. februārī, miera tēmu ir spēcīgāk aktualizējis arī Latvijā. LAPAS aicina skatīties no divām perspektīvām - drošības un miera, jo abas ir papildinošas.

Sabiedrības noturība krīzēs ir gan daļa no visaptverošas valsts aizsardzības, gan arī mūsu pašu ilgtspējīgas attīstības interese. LAPAS aktīvi strādā šajā jomā ar NVO sektoru un saistītajām pārvaldes institūcijām (vairāk [šeit](#)). Šobrīd arvien vairāk tiek runāts, kā dzīvot “polikrīzē” jeb daudzās krīzēs, kas savstarpēji mijiedarbojas. Arī UNICEF 2023. gada materiāls ir veltīts tieši bērnu situācijai polikrīzēs (lasīt to [šeit](#)).

Miera izglītība ir pasaulē sen zināms izglītības virziens, kas īpaši bijis aktuāls reģionos, kur ir izteikti konflikti vai tie ir beigušies. Līdzīgas jomas, kas skar miera tēmas ir izglītība ilgtspējīgai attīstībai, cilvēktiesību izglītība, arī globālā izglītība. Miera izglītība ir cieši saistīta ar vērtībuzglītību, un tajā nozīmīgu lomu spēlē valodas mācīšanās, tradicionālu stāstu un sakāmvārdu izmantošana, demonstrējot kultūru daudzveidību un mācoties saprasties.

Miera izglītība ir balstīta kompetencē:

- zināšanās – apzināties savas vajadzības un sevi, izprast konfliktus un to cēloņus, nevardarbīgas konfliktu risināšanas metodes, kopienās esošus rīkus miera veidošanai un konfliktu atrisināšanai, mediācijai, kultūras mantojuma apzināšanās, aizspriedumu mazināšana;
- prasmēs – komunikācijas kā aktīvā klausīšanās, sadarbība, kritiskajā domāšanā, spējā mazināt stereotipus un aizspriedumus, emocionālajā inteliģencē, problēmu un konfliktu konstruktīvā risināšanā, konfliktu novēršanā, pilsoniskajā līdzdalībā, pārmaiņu spējā;
- attieksmēs – pašcieņā, tolerancē un citu pieņemšanā, atšķirtību respektēšanā, cilvēktiesību ievērošanā, solidaritātē, sociālajā atbildībā un citās.

Vairāk lasīt ir iespējams [šeit](#) un [šeit](#).

Būtiski, ka dažādas organizācijas – skolas, bibliotēkas, citas, var būt arī “miera telpas” un “drošas vietas”, kas ievēro cilvēktiesības, veido mierpilnu vietu, spēj arī sekmēt konfliktu risināšanu cieņpilnā veidā, dod iespēju praktizēt miera veidošanu un reflektēt par miera tēmām.

Papildus pasākumiem, kas notiks Eiropas Savienības mājā 23., 28. un 30. novembrī sadarbībā ar Eiropas Savienības māju, mēs aicinām, kā ierasts, arī organizēt lokālos pasākumus, balstoties mūsu rekomendācijās vai pēc pašu izvēles. Ļoti priecāsimies uzzināt par jūsu pasākumiem, ievietojot par tiem informāciju mūsu sociālajos tīklos, kā arī palīdzot veidot kopā Eiropas līmeņa video par Latvijas norisēm (iespējams tikai pasākumiem, kas organizēti līdz 5. decembrim, vairāk informācijas gerda.gaile@lapas.lv). Aicinām lietot tēmturus #LAPAS, #GlobalaIzglitiba, #SDG17, #GlobalEducationWeek, #GEW2023. Un atzīmēt mūs: @BiedribaLAPAS (Meta), @LAPAS_LV (X), @lapas_lv (Instagram).

Par šī materiāla saturu atbild Latvijas Platforma attīstības sadarbībai. To drīkst izmantot tikai bez maksas izglītojošos nolūkos.

Šeit ir pieejamas vēl citas idejas dažādām nodarbībām.

Lokālo pasākumu idejas

1. Diskusija par konfliktiem

Tiek veidota diskusija, skarot, piemēram, šādus jautājumus:

- Kāda ir sajūta, kad tu kādam nepiekrīti?
- Ko tu vari darīt, ja jūties uz kādu dusmīgs?
- Kāds tev ir bijis konflikts ar kādu draugu? Kā jūs to risinājāt?
- Kā tu būtu labāk risinājis strīdu, kas tev ir bijis ar kādu?

Iespējams izmantot arī lomu spēles dažādu konfliktu izspēlei, piemēram:

- Draugs špiko kontroldarbā, tu par to pastāsti skolotājam, bet draugs dusmojas;
- Draugs pastāsta klasesbiedra noslēpumu, kuru nedrīkstēja pastāstīt;
- Klasesbiedrs tevi sauc iesaukā, kas tev nepatīk;
- Tu uzaicini draugus kopā iet pusdienās, bet viņi aiziet ar kādu citu;
- Tu redzi, ka klasesbiedrs emocionāli pazemo citu klasesbiedru, kurš sāk raudāt;
- Draugs katru dienu aizņemas vienu zīmuli, tev ir palicis tikai viens pēdējais.

Šeit ir pieejams plakāts par padomiem konfliktu risināšanai (angļu valodā).

2. Uzzīmēt mieru

Klasē tiek zīmēts, kāds izskatās miers un katrs pastāsta, kāpēc to ir šādi uzzīmējis. Var diskutēt arī par jautājumiem - ko miers nozīmē katram no mums, kādi ir miera piemēri mūsu sadzīvē, kāpēc miers ir svarīgs, kā to var sekmēt?

[Šeit ir UNICEF video par karu bērna acīm](#)

3. Malala Yousafzai Nobela Miera prēmijas lekcija

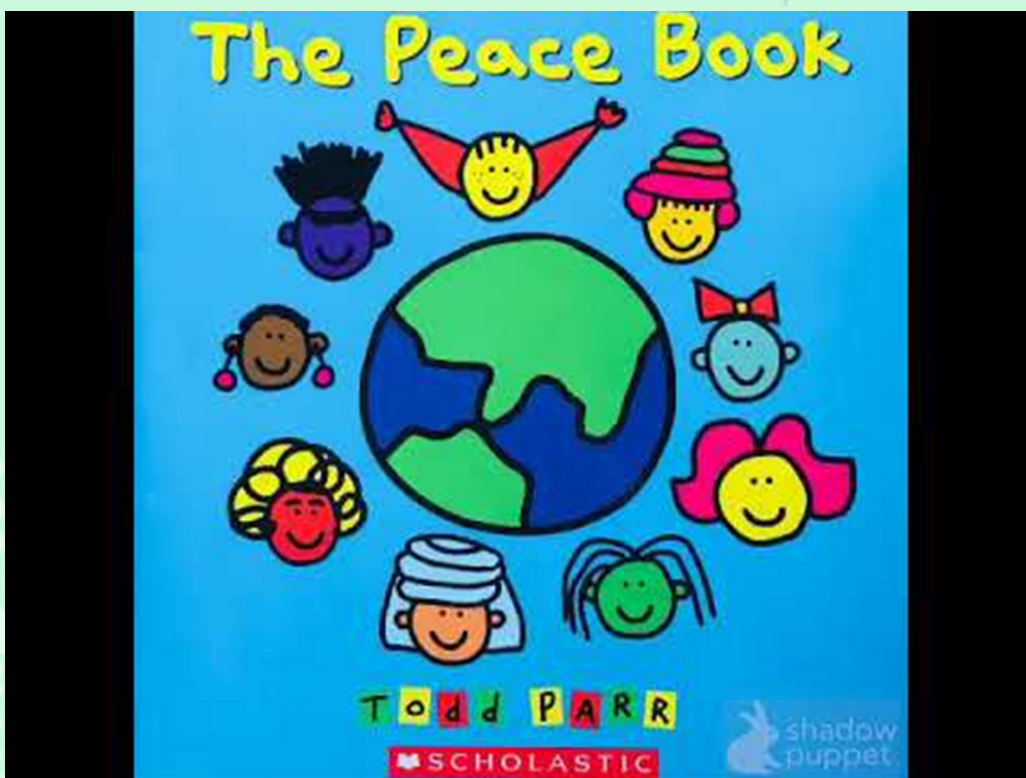
Grupa noskatās Malalas Yousafzai Nobela Miera prēmijas lekciju, kas pieejama [šeit](#) (angļu valodā).

Pēc noskatīšanās tiek veidota diskusija par līdztiesību, bērnu situāciju dažādās valstīs un izglītības pieejamību, drosmi un atbildību.

4. Miera grāmatiņa

Miera grāmatiņa sniedz idejas par dažādām miera perspektīvām, ko var apspriest grupā, veikt dažādas saistītas aktivitātes, kā arī noskatīties video un to pārrunāt.

5. Ilgtspējīgas attīstības mērķu konteksts

Miera tēma ir ietverta 16. Ilgtspējīgas attīstības mērķī. UNESCO ir apkopojis ļoti plašu materiālu klāstu, kā dažādās vecuma grupās var strādāt ar materiāliem par miera tēmu. Tos var atrast [šeit](#).